ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 24ης Μαρτίου 1994 *

Στην υπόθεση C-148/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesfinanzhof προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

3M Medica GmbH

και

Oberfinanzdirektion Frankfurt am Main,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία της κλάσεως 9021 του κοινού δασμολογίου, όπως ίσχυε υπό τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2587/91 της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1991, περί τροποποιήσεως του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου περί της δασμολογικής και στατιστικής ονοματολογίας και του κοινού δασμολογίου (ΕΕ L 259, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, F. Grévisse και M. Zuleeg, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: J.-G. Giraud

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσε:

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Francisco de Sousa Fialho, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Hans-Jürgen Rabe, δικηγόρο Βρυξελλών,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Ιανουαρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 2ας Φεβρουαρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Απριλίου 1993, το Bundesfinanzhof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της κλάσεως 9021 του κοινού δασμολογίου, όπως ίσχυε υπό τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2587/91 της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1991, περί τροποποιήσεως του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου περί της δασμολογικής και στατιστικής ονοματολογίας και του κοινού δασμολογίου (ΕΕ L 259, σ. 1).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας 3M Medica και της Oberfinanzdirektion am Main (στο εξής: OFD) ως προς τη

δασμολογική κατάταξη δύο εμπορευμάτων υπό την ονομασία «Canvas Cast Shoe» (σανδάλιο) και «Vinyl Cas Shoe» (υπόδημα), καταταγέντων αντιστοίχως στις δασμολογικές διακρίσεις 6404 19 90 και 6402 91 90.

3 Η 3M Medica, κατόπιν της απορρίψεως από την OFD ενστάσεώς της κατ' αυτής της δασμολογικής κατατάξεως, άσκησε προσφυγή ενώπιον του Bundesfinanzhof, ισχυριζόμενη ότι τα επίμαχα είδη αποτελούν είδη ορθοπεδικής υπό την έννοια της κλάσεως 9021, δεδομένου ότι αντικαθιστούν τα καρφιά που διευκολύνουν το περπάτημα (ορθοπεδικό βοηθητικό μέσο που τοποθετείται σε γύψινους επιδέσμους στο πόδι), λαμβάνονται αποκλειστικώς από φαρμακεία ή κλινικές κατόπιν ιατρικής συνταγής και αγοράζονται μεμονωμένως και όχι κατά ζεύγη. Αποτελούν επίσης υποκατάστατα πατερίτσας.

4 Η OFD ισχυρίστηκε, αντιθέτως, ότι τα εν λόγω είδη καθιστούν δυνατό κάποιο καλύτερο βάδισμα στην περίπτωση επιθέσεως γυψίνου επιδέσμου, επιτελούν μόνο βοηθητική λειτουργία και δεν επιδρούν αμέσως σε πόδι που πάσχει από σωματική ατέλεια ή ασθένεια. Δεν αποτελούν υποκατάστατα πατερίτσας ούτε είδη για κατάγματα.

5 Κατά το αιτούν δικαστήριο, πρόκειται για είδη με εξωτερικά πέλματα από πλαστική ύλη, τα οποία φέρουν στο πάνω μέρος τους υφαντικές ύλες και πλαστική ύλη αντιστοίχως και προορίζονται να φοριούνται πάνω από τον γύψινο επίδεσμο του ποδιού. Τα είδη αυτά, βοηθητικά μέσα για το βάδισμα στην περίπτωση που έχει επιτεθεί γύψινος επίδεσμος, παρουσιάζουν κάποιο ενδιαφέρον από ορθοπεδικής απόψεως. Συνεπώς, θα μπορούσαν να καταταγούν στην κλάση 9021, η οποία αφορά, κυρίως, είδη ορθοπεδικής, καθώς και είδη για κατάγματα και τα μέρη τους.

6 Το εθνικό δικαστήριο, ενώ αποκλείει ότι τα επίμαχα είδη μπορούν να καταταγούν ως είδη για κατάγματα ή ορθοπεδικά υποδήματα, ταυτοχρόνως φρονεί ότι θα μπορούσαν, στο πλαίσιο της κλάσεως 9021, να θεωρηθούν ως είδη για την ορθοπεδική των ποδιών χρησιμεύοντα για «τη στήριξη ή συγκράτηση οργάνων μετά (...) από εγχείρηση», αν ο ως άνω περιγραφόμενος

δασμολογικός όρος έπρεπε να ερμηνευθεί υπό ευρεία έννοια, ώστε να περιλαμβάνει επίσης τα βοηθήματα προς το βάδισμα, οσάκις φέρεται γύψινος επίδεσμος στο πόδι. Αν αυτός ο γύψινος επίδεσμος αποτελεί είδος ορθοπεδικής, τα επίμαχα είδη, λαμβανομένου υπόψη του προορισμού τους, θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως παραρτήματα («μέρη») υπαγόμενα στη διάκριση 9021 90 90.

7 Το εθνικό δικαστήριο φρονεί ότι τα ως άνω είδη θα μπορούσαν επίσης να χαρακτηριστούν ως άλλου τύπου είδη ορθοπεδικής. Εν προκειμένω, παρατηρεί ότι οι πατερίτσες αναφέρονται στην κλάση 9021 και τα επίμαχα είδη, αν και δεν είναι πατερίτσες, επιτελούν παρεμφερή λειτουργία.

8 Το Bundesfinazhof, λόγω των αμφιβολιών του όσον αφορά την κατάταξη στην οποία προέβη η OFD, υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει ο όρος "είδη ορθοπεδικής", που χρησιμοποιείται στην κλάση 9021 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (1992), την έννοια ότι σ' αυτόν περιλαμβάνονται επίσης προϊόντα του είδους του "υποδήματος" που περιγράφεται στο σκεπτικό και χρησιμεύει για τη διευκόλυνση του βαδίσματος στην περίπτωση επιθέσεως γυψίνου επιδέσμου;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα 1, έχει ο όρος "είδη για κατάγματα" ή "μέρη" (ειδών ορθοπεδικής κ.λπ.) την έννοια ότι σ' αυτόν περιλαμβάνονται επίσης προϊόντα όπως τα αναφερθέντα πιο πάνω;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

9 Με το πρώτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν ένα σανδάλιο ή ένα υπόδημα με εξωτερικά πέλματα από πλαστική ύλη, τα οποία φέρουν στο

πάνω μέρος τους υφαντικές ύλες ή πλαστική ύλη αντιστοίχως και προορίζονται να φοριούνται πάνω από τον γύψινο επίδεσμο του ποδιού, αποτελούν «είδη ορθοπεδικής» που υπάγονται στην κλάση 9021 της συνδυασμένης ονοματολογίας (1992).

10 Κατά τις επεξηγματικές σημειώσεις της κλάσεως 9021, τα είδη και συσκευές ορθοπεδικής χρησιμεύουν είτε «για την πρόληψη ή τη διόρθωση ορισμένων σωματικών ατελειών» είτε «για τη στήριξη ή συγκράτηση των οργάνων μετά από νόσο ή εγχείρηση». Πρόκειται, κυρίως, για «ορθοπεδικά υποδήματα (...) που κατασκευάζονται αποκλειστικώς επί παραγγελία», για «ειδικά εσωτερικά πέλματα υποδημάτων που κατασκευάζονται επί παραγγελία» και για «συσκευές για την ορθοπεδική των ποδιών» [για ραιβόποδες ή βλαισόποδες, για την ανακούφιση της κνήμης (...) κ.λπ.].

11 Αντιθέτως, κατά τις ίδιες επεξηγηματικές σημειώσεις, «τα είδη που απλώς προστατεύουν ή ελαττώνουν την πίεση των κάλων του ποδιού» και «τα έτοιμα υποδήματα, τα οποία φέρουν απλώς μια ενίσχυση που προορίζεται να στηρίζει το κοίλο του πέλματος», αποκλείονται από την κλάση 9021.

12 Συνεπώς, όπως έχουν επισημάνει η Επιτροπή και ο γενικός εισαγγελέας, τα είδη της κλάσεως αυτής έχουν ως κοινό γνώρισμα το ότι είναι ειδικώς προσαρμοσμένα στη σωματική ατέλεια για τη διόρθωση της οποίας προορίζονται και ότι έχουν ειδικώς επινοηθεί για συγκεκριμένο πρόσωπο.

13 Τα σανδάλια και τα υποδήματα Cast διευκολύνουν το βάδισμα και προσφέρουν μεγαλύτερη άνεση στην περίπτωση που φέρεται γύψινος επίδεσμος. Δεν αποσκοπούν στη διόρθωση ορισμένων σωματικών ατελειών, δεν χρησιμεύουν για τη στήριξη ή τη συγκράτηση οργάνων μετά από νόσο ή εγχείρηση και δεν αποτελούν συσκευές ή είδη που έχουν ειδικώς επινοηθεί για συγκεκριμένη σωματική ατέλεια και έχουν κατασκευαστεί επί παραγγελία.

14 Συνεπώς, τα ως άνω σανδάλια και υποδήματα μπορούν να εξομοιωθούν προς μη κατασκευαζόμενα επί παραγγελία εσωτερικά πέλματα ή υποδήματα που στηρίζουν το κοίλο του πέλματος, είδη τα οποία δεν υπάγονται στο κεφάλαιο 90.

15 Ο παραλληλισμός με τις πατερίτσες, που ρητώς αναφέρονται στην κλάση 9021, δεν δικαιολογεί επίσης την κατάταξη στην κλάση αυτή, δεδομένου ότι οι επιτελούμενες λειτουργίες είναι διαφορετικές: ενώ οι πατερίτσες αποτελούν απαραίτητο κινητήριο μοχλό για το βάδισμα ενός ατόμου με ειδικές ανάγκες, τα επίμαχα είδη απλώς διευκολύνουν το βάδισμα οσάκις φέρεται γύψινος επίδεσμος.

16 Συνεπώς, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ένα σανδάλιο και ένα υπόδημα με εξωτερικά πέλματα από πλαστική ύλη, τα οποία φέρουν στο πάνω μέρος τους υφαντικές ύλες ή πλαστική ύλη αντιστοίχως και προορίζονται να φοριούνται πάνω από τον γύψινο επίδεσμο του ποδιού, δεν αποτελούν είδη ορθοπεδικής που υπάγονται στην κλάση 9021, της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (1992).

Επί του δευτέρου ερωτήματος

17 Με το δεύτερο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, στην περίπτωση που δοθεί αρνητική απάντηση στο πρώτο ερώτημα, αν τα προαναφερόμενα είδη πρέπει να θεωρηθούν ως «είδη» ή «συσκευές για κατάγματα» (διάκριση 9021 19 90) ή ως μέρη ή παραρτήματα ειδών ή συσκευών ορθοπεδικής ή για κατάγματα.

18 Κατά τις επεξηγηματικές σημειώσεις, τα είδη ή οι συσκευές για κατάγματα «χρησιμεύουν είτε για να ακινητοποιούν τα τραυματισμένα όργανα, για να τους επιτρέψουν να εκτείνονται ή ακόμη και να τα προστατεύουν από κτυπήματα, είτε για να περιορίσουν τις συνέπειες του κατάγματος». Όπως επισήμανε η Επιτροπή, το χαρακτηριστικό τους συνίσταται στο ότι επενεργούν αμέσως επί του τραυματισμένου οργάνου. Όμως, τα σανδάλια και υποδήματα Cast, τα οποία φοριούνται πάνω από γύψινο επίδεσμο, δεν παρουσιάζουν το χαρακτηριστικό αυτό.

19 Επί πλέον, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μέρη ή παραρτήματα κάπου είδους ή συσκευής ορθοπεδικής ή για κατάγματα. Θα έπρεπε, προεχόντως, οι γύψινοι επίδεσμοι να μπορούν να καταταγούν ως είδη ή συσκευές ορθοπεδικής ή για κατάγματα. Όμως, όπως υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας, ο γύψος, αφότου χυθεί επί της κνήμης του ασθενούς, δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί εκ νέου και δεν αποτελεί εμπόρευμα υπό την έννοια του δασμολογίου. Η ανάλυση αυτή ενισχύεται από τις επεξηγηματικές σημειώσεις της κλάσεως 9021 (ΙΙ — «Είδη και συσκευές για κατάγματα») που απαριθμούν μια σειρά από υποστηρίγματα και στηρίγματα, αλλά όχι και τον γύψο.

20 Συνεπώς, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα προαναφερόμενα είδη δεν πρέπει να θεωρηθούν ως «είδη» ή «συσκευές για κατάγματα» (διάκριση 9021 19 90) ή ως μέρη ή παραρτήματα ειδών ή συσκευών ορθοπεδικής ή για κατάγματα.

21 Τα επίμαχα είδη, δεδομένου ότι τελικώς δεν μπορούν να υπαχθούν στην κλάση 9021, υπάγονται στο κεφάλαιο 64 που τιτλοφορείται «Υποδήματα, γκέτες και ανάλογα είδη. Μέρη των ειδών αυτών». Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει διάφορες ποικιλίες υποδημάτων «οποιασδήποτε μορφής, διαστάσεων, ιδιαίτερης χρήσεως για την οποία επινοήθηκαν, τρόπου παραγωγής και υλικών από τα οποία έχουν κατασκευαστεί» και δεν θεωρεί ως υποδήματα «τα είδη μιας χρήσεως τα οποία δεν έχουν πρόσθετα εξωτερικά πέλματα» (βλ. τις γενικές αιτιολογικές σκέψεις των επεξηγηματικών σημειώσεων).

22 Τα επίμαχα είδη έχουν σχεδιαστεί ως υποδήματα και είναι εφοδιασμένα με πρόσθετα πέλματα. Το γεγονός ότι δεν φοριούνται πάνω από το πόδι, αλλά πάνω από τον γύψινο επίδεσμο, είναι άνευ σημασίας, δεδομένου ότι το ίδιο συμβαίνει και με τις πηλοβατίδες, οι οποίες κατά τις επεξηγηματικές σημειώσεις υπάγονται στο κεφάλαιο 64.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου

ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 2ας Φεβρουαρίου 1993, το Bundesfinanzhof, αποφαίνεται:

1) Σανδάλιο και υπόδημα με εξωτερικά πέλματα από πλαστική ύλη, τα οποία φέρουν στο πάνω μέρος τους υφαντικές ύλες ή πλαστική ύλη αντιστοίχως και προορίζονται να φοριούνται πάνω από τον γύψινο επίδεσμο του ποδιού, δεν αποτελούν «είδη ορθοπεδικής» που υπάγονται στην κλάση 9021 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (1992).

2) Τα προαναφερόμενα είδη δεν πρέπει να θεωρηθούν ως «είδη» ή «συσκευές για κατάγματα» (διάκριση 9021 19 90) ή ως μέρη ή παραρτήματα ειδών ή συσκευών ορθοπεδικής ή για κατάγματα.

Moitinho de Almeida Grévisse Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Μαρτίου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του τρίτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida